

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้า เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน โดยมีวิธีการดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2

โดยใช้วิธีการคัดเลือกจากทุกโรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 135 โรงเรียน ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 135 คน
หัวหน้าวิชาการโรงเรียน	จำนวน 135 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 270 คน

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามประเภทและขนาดของโรงเรียนที่เปิดสอน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2

ประเภทโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน				จำนวน		รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ผู้บริหาร	หัวหน้าวิชาการ โรงเรียน	
ประถมศึกษา	80	7	3	90	90	90	180
ขยายโอกาส	13	22	4	39	39	39	78
มัธยมศึกษา	-	1	5	6	6	6	12
รวม	93	30	12	135	135	135	270

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 7 ข้อ คือ ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่ง ประเภทโรงเรียนและขนาดของโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ที่สร้างตามแนวคิดของโคเฮนและอ็พฮอฟฟ์ มีลักษณะเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของไลเคอร์ท (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ทั้ง 4 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ จำนวน 15 ข้อ
2. การมีส่วนร่วมดำเนินการ จำนวน 15 ข้อ
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ จำนวน 10 ข้อ
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล จำนวน 10 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อ
เสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อ
เสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อ
เสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อ
เสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อ
เสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน
ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร บทความวิชาการและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลผลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของ
เครื่องมือ โดยให้สอดคล้องและครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายและการวัดตามนิยามศัพท์ โดยขอ
คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด จุดมุ่งหมายของการศึกษา และเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือ และนำมาปรับปรุง
แก้ไขตามคำแนะนำ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและมีความสมบูรณ์ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อ
พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงปรับตามเนื้อหา (Content Validity) ประเมินว่าข้อคำถามแต่ละ
ข้อในแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงกับเนื้อหาที่กำหนดหรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วนำ
ผลการพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
โดยการพิจารณาในแต่ละข้อ คือ วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective
Congruence : IOC) ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจหรือตัดสินใจไม่ได้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้อง

$$\text{ใช้สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถาม

ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในทุกข้อคำถามนั้น มีค่าเท่ากับ 1.00 หากข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 จะคัดเลือกไว้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 จะพิจารณาปรับปรุง หรือไม่คัดเลือกไว้ พบว่า ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.0

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และหัวหน้าวิชาการโรงเรียน 15 คน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากร ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2553 และนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) แบบสัมประสิทธิ์ โดยวิธีของแอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient Cronbach) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_r^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_r^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.98

ขั้นที่ 6 นำค่าความเที่ยงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าเพื่อขอคำแนะนำและแก้ไขเครื่องมือ

ขั้นที่ 7 จัดสร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2
2. ผู้ศึกษาค้นคว่านำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 135 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น จำนวน 270 ฉบับ
3. ผู้ศึกษาค้นคว้าเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าวิชาการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 ด้วยตนเองในแต่ละโรงเรียนตามที่นัดหมายไว้ ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ.2553
4. แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 270 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
5. ผู้ศึกษาค้นคว้าศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล หน่วยวิเคราะห์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าวิชาการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร และจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 แบ่งเป็น

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติในการหาค่าคุณภาพแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของแอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient Cronbach)

6.2 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

- 1) ค่าความถี่ (Frequency)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

- 5) การทดสอบค่า t (t-test)
- 6) การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test)
- 7) ค่าระดับนัยสำคัญที่น้อยที่สุดที่จะยอมรับ (p-value)